

FRESKO-FESTÉSEK.

KUTHY LAJOSTUL. *)

*Röhögéssel sok álatot czóditnek
vala az ajtura.*

Pater Scorbunius.

ELSŐ KÖZLEMÉNY.

I. II. III.

Summaya.

Mikipeen zeep azzonac az ű atlatz cipűje. Edj nagi wrdas panzlaw.
Alföödi zür. Nagi sáár. Zerelmes éjtzaka; rugott boriú; sook bezid,
és meeg walammi.

iz én elmondom, ugyis az illyest
ország világ tudja. Na csak ne
is kisértsetek! Titkos szó, intés,
kérelem, ígérlet mind hiába; én
ugysegélyen kidobolom, legalább
szép nő' dobosa vagyok. Ni mint
borzankodik ama méla nagysá-
gocska! pedig mi szégyen ab-

ban, ha a czipő sáros! Kár duzmogni mondhatom galambka! mert

*) Kuthynk' kedves tolla egészen új elembe lép föl e rajzban. Ki azt
hinné, hogy az a tárgy' és kitételek' népszerűsége miatt nem divat-

szép haragját legfőlebb leöntöm farinavízzel, de mesémet ám elmondánám, ha rögtön czérnalovaggá kötne is, mint bűnös mókusát a minap, midőn nyílt ölébe önté a színmézet.

Tehát hopszasza hejsza! volt egyszer egy szép nő, ki novemberben is fehér atlatz uti czipőt viselt. No még az se baj! me rta bagaria még többé kerül. Hanem ama nyűlszívű czipőnek orrán szá-ján elbugygyant a sár. No még az sem baj, ha vargabolt' küszöbén esik, de e jámbor alkalommal öt villi-éj számftá a histerisch lábtýűre hipp-hoppos tánczát; pedig egész uti épületben, — értsd elakadt koc-siban, — egy számszűltti papucsfiu sem találtaték, a legközelebbi bolt pedig öt mérföldre, s éjjel agyig érő sárban s — no már itt megfotuk, — ez az igazi baj.

Tehát mondom, a szép nő' atlatzczipője fulig elmerült. Hja biz' egy búzás hajó nagyobb, mégis elmerül; csakhogy ott ur nyom-ja a kormányt, de itt kormány nyomja a háziurat, s míg a súlyedt búzán tisztán marad az ur, papucskormány alatt iszapos állattá súlyed a háziur, melyből igen nehéz nekie a kigyaloglás... proba-tum est.

Tehát még egyszer mondom, a szép nő' atlatzczipője elmerült... ho hó! de ugy teszek, mint a győri cigányok, hátul kezdem a me-se' dicsőségét, vagy ha tetszik, dicső mesémet, mert mese vagy di-csőség vágtatva maradó századunkban mindegy. Há-tul kezdem mon-dom, pedig itt nem javát kell elől táalni, mint a ripóti tót nemzetes Agárdiné asszonyt igazítá.

Ad vocem ripóti tót: Agárdi Máté két lábu atyánkfia egy volt azon szuszogó debreczeni polgárok közül, kik télen torkig juhbőrbe, nyáron talpig juhszörbe varratván magokat, düledt szemmel várják a tizedessé lételt, a dűghalált, húslimitatiót, s több illy országos jö-vendőt. Azonban Agárdi uram civistulajdonin kívül főkép szeretett két krajczár helyett egyet adni ki, felét annak is elkörmölvén.

Efféle természetében, megfogott egy lucskos hajnalban a nap-

lapba való, gondolatunk szerint igen hibáznék, mert a nyelvnek min-den elem és oldalruli kifejtése csak nyereség lehet az irodalomnak, s kik azt kedvelik, a hölgyvilágnak. A híres Boz Dickens — ki minden salonban látható — ezen clemnek köszönheti nagy hírét. Nem minden saloniatlan, mi népszerű. Ezt már egyszer ama nevezetes kereszt-apai processusunkban is elmondók, melyben az uton utfélen látható bitófák' költőisége ellen keltek vala ki azok, kik salonokban bársony pamlag és habostejaél egyebet nem keresnek. Szerk.

számos soron, bizonyos iromba pánszlávot, kinek hórihorgas lapockáit beküldhetnéd (ha volna) a trencsini iparműkiállításba. Agárdi uram két érhető szóra szólítá egy pálinkás bolthoz; de a fakó drótos szomorubb volt minden esős időnél, mert ősi takarmánya (zabkenyér s hagymaszár) a pitykés szeredásban szürnyen megfogyott. Azonban egy meszely slivovicz oly erőbe hozta agyvelejét, miszerint képes lőn megérteni jó goromba emberi hangot.

— Négyszáz kaszásom van, mond Agárdi Máté; izmosak de restek. Ma szombat, s jövő héten a cserén lesz dolgom. Ha meghajthatnám őket, ma levágnák füvem. De nincs vezérkaszás, igaz akaratu. A magyar atyafi ez egyben egyet ért, s a gazda' erszényére megkíméli egymást. Jőjön el ken' Szlupuj, hadd állítsam elől. Tudja ken', hogy ha az első halad, a többi nem marad.

— Nye znam biz én uram; mindig drót vót za kenyerem, meg harapófogó; felelt a megnyúladt Szlupuj, mi közben a második werdung törköpálinkát begyűrte.

— Semmi, semmi Szlupuj! — vigasztalá a ravasz Agárdi; — csak lógassa el magát, ha fű marad is nyomán. Nem akarok többet, mint hogy rohanva haladjon. Van jó könnyű kaszám, nem viseli az meg. Aztán a díj majd urias leszen. Két forint vöröspénz, másnap zsiros ebéd, s egy bűdön brinyza az utra. Azonban fiát is hozhatja.

— No znam banyom, felel a pánszláv pálinkás kedvében; s műbutorait Agárdinál hagyván, fiától azonnal kiveteté magát a négyszáz kaszáshoz, kik őt száz viczczel rögtön lefőzték.

Az elszánt drótos, mintegy szennyes határkő, kiállítá magát a gyepre. Nagyot bámult az istenadta síkon, hol a kattangkórót be nem éri a szél; aztán neki nyujtá félrőfös nyakát, s mint horgonakadt csuka, iparkodott a feje után. Megindítá pedig kezét és lábait egyaránt, úgy hogy mig kurta kaszáját előre lógatta, hátul ugyanannyi félkört kotrott bűndős bocskorával. Azon hallatlan szuszogás, melly csakhamar orrán száján kitört, azon ihletett törekvés, melly önbőréből kirohanni készült, azon lemondó alázat, melly tulhajtott izmait megnyujtá, ama rudaslói türelem s mártírgyöngyök, miket a magyar paraszt izzadságnak nevez, ezek mondom, s a nemes ipar' több eredményei olyanok, miket keresztény ember frescoban sem festhet. A lelkismeret folyvást sarkantyuzá, de az inaszakadt test nemet mondott, s a jobb akarat' nemes küzdelme közt nyelvét kihányta a langy esőre, mert nagyon meleg lőn.

Azalatt nyomában káromkodva maradoztak ittott a magyar atyafiak. Ázsiai vérök szeretett tempóra pibenni. Kalapálás, fenés, rágyujtás, jó szó és tűzadás, fénkőcsere, kaszahajlítás, regebéd, dél-álom, ozsonna stb. stb. mindannyi firól-fias csele a rendszerezett időlopásnak köztük divatban volt; s most ama hevenyészett ripóti zabhombár forgatta ki a százados gyakorlat' kedvezményiből, annyi nyugtot sem engedve hajtott lelkeiknek, míg egy ketté kaszált szöcskö ament mond, vagy Isten' igazában jót köphetnének.

— Biz a nagyapja' lelkét is megborotválná ennek a jó fűnek, száradjon el a keze; durrantá utána egy földesi suhancz. *)

— Azt tudja a pötyögős könyökö, hogy itt is góré tól garaggyáig ér a mező, mint görbe országában; jegyzé meg egy bozontos legény, miközben zsiros hajfürteit két vállára csapta, s kalapjába friss füvet kerített.

— Bizon pég itt meglódul nyakán a szürkankó, míg rend' végére jut. Kiáltsa ken' neki, hogy a nap is kaszálónk mellett megyen le.

— Hogy töri magát!! mint rugott borju a téj után: azért aztán pofája olly reszelős mint a mócsingos marhamáj. Egy becsületes meszely zsir ki nem sülné az egész tótbul, pedig nagyobb egy katonakasztófánál.

— Hadd csak; majd elrugja ő körmeit, s gyepen marad csupa barátságból, mint a kölyök agár.

— Igen de izzad az üstököm, pedig nem akarnám még, hogy szegre akaszszák a csizmámat. **)

— Hottz' ide nyakvalóm, hadd ötözzem fel, s megyek órom után; mert én Pilátus' hivataláért sem hajtom így magam'.

— Igaza van kennek; az ó testamentomi barmot is elgyalázná illy goromba dolog. Biz' az unoka megromlik az emberben.

— Ni hogy düljed bordája, mintegy cigány fuvó; bárcsak ur Isten, oldalán lukadna ki a szél.

Illy sodrott viczek és kritika üldözik a boldogtalan tótot, ki folyvást dühösben tüzelte magát a kaszanyél után, mintegy önbor-

*) A földesi nemes ifjuság, olmos botok' és lólopás' tekintetéből, nagy hirben áll.

**) Azaz nem akar még meghalni; mert a megboldogult gazda' csizmáját rendesen szegre akasztják, míg a kis paraszt, mint törvényes örökös bele nő.

dáit korbácsoló sárkány. Gyakran szó vagy azitok intó lassudni, mit ő nem érte, vagy nógatásnak vélt; s az ígéret' szaga nem engedé fontolva haladni. Végre utána keseredtek az izzadt magyarok s olly thermopilei erővel kaszáltak sarkába, hogy a trenszini góllát alig győzte előbb rakni gacsos lábait. Most eleven gőzűt ugrattak bő gatyaszárába; majd egy fürjpalisnát nyomtak bolhapettyes korezához, vagy a fölvert libucz után bízatták. Vége hossza nem lön a mezei tréfának, miket bunkósnak, bűzösnek sápihat ugyan a rekedt máju fashionable, de miknek öt íze; szaga s éltető ereje hű közelben maradt az eredeti Isten' teremő kezéhez.

Azonban a geniek' sorsa szerint, rágalom s döfölés' daczára kaszás tótunké lön a dicsőség, mert négyszáz kar működék miatta s a rend csak ugy dőlt előttük, mintha döghalál seperné.

Agárdi Máté célját elérte. A rét' gazdag terhe leontaték; s az esővíz függő gyöngyeiben millionkint tünt föl a kibukkanó nap.

Beh fonséges szintér egy illy mező. Messze a körszélen élő búzafal szegi a látást, mintha zöld nép állna táborban. Amott sötét kukoricza, kihányt kokárdával; tán a növényország' könnyű lovassága. És mögötte az utcsapás' ugar' és nyomás' független síksági, hol caleidoscop-szárnyakon repked a délibáb. Köröttünk fris rend nyújtja le sétatutait, miknek zöld mozaikján ezernyi pók von szét selyempályát. Minden fűszál inog a hemzseggő élettől. Milliő bogárka élvezi a napfényt nemzeti costumben; kémlelve jelen meg a circumspectus trücsök, torkát ovó körszemle után nyitja fel, mialatt könnyelműn szökdösi át, keresztül és kasul ötven hatvan szöcskö, mignem egy indifferens csiga nyálkázik elő lassu naszádjában, s a kormos énekesnőt feldönti.

És a kaszált rendek' számmuló virági! Ők mind baloldalra hajoltak meghalni, tán hogy szívök essék a földanyára, melly szoptatá őket. Mi szép haldoklók, pedig itt nincs halottöltöztető; mennyivel jobb illat mint a kripták' nemes tartalmain!

Most szivárvány löveli föl hétszinű életét, mintha egy véletlen öröm nyitná ki szép magát virágszirmokban. Kellő középén fogta át a gazdag vidéket. A gyermek mondaná: 'nézd mama' egy tündér kosár' fulén függ a szép mező.' S mindez éltető tiszta aerben, világítva a mosódott naptól, bezengve több ezer pacsirtaénekkal, nyugton, emelőleg, erőltetés nélkül!

(Folytatatik.)

